

UUSI KALASTUSLAKI PARANTAA KALAKANTOJEN ELINVOIMAISUUTTA JA KALASTUKSEN EDELLYTYKSIÄ

Kalastusneuvos Eija Kirjavainen, MMM

Hankkeen tausta

- Voimassa oleva kalastuslaki on pääosin valmisteltu 1970-luvulla ja se tuli voimaan 1983. Sitä ja siihen liittyviä lakeja on muutettu useasti. Lain säätämisen jälkeen perustuslaki on muuttunut ja Suomi on liittynyt EU:n jäseneksi. **Useiden muutosten vuoksi laki ei ole selkeä ja yhtenäinen kokonaisuus, jolla pystyttäisiin vastaamaan nykypäivän kalastuksen järjestämisen haasteisiin.**
- Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelma sisältää useita kalastuslain valmisteluun liittyviä linjauksia. Ehdotettava laki ottaa linjaukset huomioon.
- Ehdotettava kalastuslaki turvaa maa- ja metsätalousministeriön ja kalataloushallinnon strategialuonnoksen mukaisesti tietoon perustuvalla toiminnalla kalakantojen elinvoimaisuuden ja monimuotoisuuden sekä niiden käytön kestävyuden ja varmistaa kalavarojen käytön hyväksyttävyyden sovittamalla yhteen erilaisia näkemyksiä.

4.4.2014

Kalastuslain valmisteluprosessi

- Kuuleminen voimassa olevan lain muutostarpeista keväällä 2008
- Laajapohjainen työryhmä- ja jaostotyö (4 kpl) käynnistyi vuoden 2009 alussa
 - Työryhmissä ja jaostoissa ollut laaja eri ministeriöiden ja sidosryhmien edustus
 - Valmisteluelimien käyttöön laadittu useita erillisselvityksiä
- Välimietintö julkistettiin tammikuussa 19.1.2010 Turussa
- Valvontasäännökset saatiin edellisen eduskunnan aikana muutetuiksi.
- Työryhmän mietintö uuden kalastuslain linjauksiksi julkistettiin 9.2.2012.
- Eesitykseen annettiin 3 täydentävää ja 3 eriävää mielipidettä.
- Mietinnön pohjalta laadittiin alustavat pykälät uudeksi kalastuslaiksi ja niiden pohjalta on käyty kaksi keskustelukierrosta järjestöjen (SVK, KKL, SLL, WWF, MTK, SLC, SAKL) kanssa. Myös YM, OM, ELY:t, RKTL ja MH ovat saaneet vaikuttaa pykäliin.
- Hankkeesta on kerrottu seminaareissa eri puolilla Suomea ja hankkeen verkkosivujen kautta kansalaiset ovat voineet antaa palautetta lainvalmistelijoille.
- Valmistelun aikana kalastuslakia muutettu 3 kertaa ja tehty useita asetustason muutoksia sekä laadittu kalatie- ja lohi- ja meritaimenstrategia.

ruokaa ja luonnonvaroja

Lain tavoitteet

Tavoitteena selkeä ja tietoon perustuva kalastuksen järjestäminen, jolla edistetään

1. kalavarojen ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävää hyödyntämistä
2. elinkeinojen ja virkistyskäytön avulla syntyviä hyvinvointivaikutuksia ja kestävää kasvua
3. kalakantojen elinvoimaisuuden ja luonnon monimuotoisuuden säilymistä
4. eri toimijoiden roolin selkeyttämistä ja keskinäisen yhteistyön lisäämistä sekä alueellisten ja paikallisten toimijoiden osallistumista (vesialueen omistajat, kalastaja- ja ympäristöjärjestöt) ja hallinnon toimivuutta

Kalakantojen hoito

- Kalakantojen luonnonvaraisen elinkierron vahvistaminen
- Kalastuksen säätelystä keskeisin kalakantojen hoitokeino
- Tietoon perustuva suunnittelu- ja säätelyjärjestelmä
- Monipuoliset mahdollisuudet säädellä kalastusta
 - Perussäännöt laissa
 - Uudet säätelymahdollisuudet (pyyntimitat, rasvaeväleikkaus)
 - Vaelluskalojen säätelyn erityistarpeet
 - Säätely normein ja hallintopäätöksin
- Heikentyneiden ja uhanalaisten kalakantojen suojelua tehostetaan
- Kalojen istutustoiminnan periaatteet selkeytetään

Kaupallinen kalastus

- Siirrytään käyttämään ammattikalastaja termin sijasta EU:n käyttämään kaupallista kalastajaa
- Lain avulla helpotettaisiin kaupallisten kalastajien kalastuslupien saamista (ELY:n lupa)
- Kaupalliseen kalastukseen soveltuvat alueet määriteltäisiin käyttö- ja hoitosuunnitelmissa.
- Kaupalliset kalastajat jaettaisiin kahteen ryhmään ALV-rajaa (8500 €) perusteella
- Kalastuksen säätelyssä kaupallisten kalastajien ryhmään 1 kuuluville kalastajille voitaisiin antaa erilaisia rajoituksia kuin muille kalastajille.
- Kaupallisille kalastajille sallitut pyydykset määriteltäisiin laissa (trooli ja isorysä)
- Saaliin myyntioikeus annettaisiin myös sisävesillä kaupallisille kalastajille
- Raportointivelvollisuus myös sisävesialueen saaliille

Vapaa-ajankalastus

- Maksuttomat yleiskalastusoikeudet (onginta ja pilkintä) säilyisivät
- Kelaonginta ja silakkalitkalla kalastus maksuttomiksi yleiskalastusoikeuksia.
- Kalastuksenhoitomaksu ja viehekalastusmaksu yhdistettäisiin yhdeksi maksuksi (kalastonhoitomaksu)
 - oikeuttaisi kalastamiseen yhdellä vieheellä ja painovieheellä ja vavalla koko maassa (paitsi kieltoalueilla).
 - hinta olisi 35 €/vuosi, 10 €/viiko ja 5 €/vrk.
- Maksuvelvollisuus koskisi kaikkia 18 vuotta täyttäneitä kalastajia (myös 65 v täyttäneitä).
- Uusi maksu pitäisi kalastusmaksut kaikilta alhaisina ja yksinkertaistaisi järjestelmää.
- Kalatalousalueen tehtäväksi laissa kalastuksen yhtenäislupa-alueiden muodostamisen edistäminen vapaa-ajan kalastuksen tarpeisiin
- Kalastajille tietojärjestelmä, jonne kalastuksen rajoitustiedot koottaisiin.

Muita muutoksia

- Kalastusalueista kalatalousalueita
 - Alueet suuremmiksi ja niiden määrä vähenisi
 - Alueiden rajojen määrittämiseen vaikuttaisi kalojen elinkierto ja kalastus
 - Alueen muodostaisivat vesialueen omistajat. Mukana myös kalastusjärjestöt ja asiantuntijoina ympäristöjärjestöt.
- Yleisvesien hallinnointi siirtyisi kalastusalueilta (sisävedet) ja ELY-keskuksilta (merialue) Metsähallitukselle
- Kalastonhoitomaksun kerääminen siirtyisi MMM:ltä Metsähallitukselle
- ELY-keskusten yhteyteen perustettaisiin kalatalouden yhteistyöryhmä, jossa sidosryhmät (myös tutkimus) mukana
- Kalastusalan järjestöjen valtion avun luonne muuttuisi yleisavustuksesta hankerahoitukseksi
- Erityisperusteiset kalastusoikeudet otettaisiin huomioon laissa

Jatkovalmistelu

- **Esitys on nähtävissä MMM:n verkkosivuilla.**
 - www.mmm.fi/lausunnolla
 - www.mmm.fi/kalastuslaki
- **Lausuntoaika päättyi tammikuun lopussa ja lausuntoja annettiin lähes 210.**
- **Annetut lausunnot nähtävissä verkkosivuilla HARE-rekisterissä**
- **Verkkosivuilla voi antaa palautetta vielä esityksestä palautesähköpostin avulla.**
- **MMM on pyrkinyt tekemään lausuntojen perusteella tasapainoisen eri intressit yhteen sovittavan esityksen.**
- **Esitys laintarkistuksessa OM:ssä.**
- **Laki annetaan eduskunnan käsittelyyn keväällä mahdollisimman nopeasti.**
- **Laki tulisi voimaan vuoden 2015 alusta alkaen.**
- **Asetusten valmistelu käynnistetään mahdollisimman pian ja asetukset tehdään yhteistyössä sidosryhmien kanssa.**
- **Asetuksiin vaikuttaa lohi- ja meritaimenstrategia. Kuhasta järjestetään erillistilaisuus.**

Siirtyminen uuteen lakiin

- Siirtyminen uuteen lakiin tulee tehdä hallitusti ja hyväksyä, että työ kestää useita vuosia. Siirtymäsäännökset tulee harkita huolella.
- Uuden lain toimeenpanossa tarvitaan yhteistyötä, jotta lain järjestelmä toimii.
- Kalastuksen säätelytoimenpiteiden tulee kohdistua kaikkeen siihen kalastukseen, joka vaikuttaa hoitotavoitteeseen pääsyyn.

Kalavarojen käytön ja hoidon järjestäminen

Uusi laki, mikä muuttuu ?

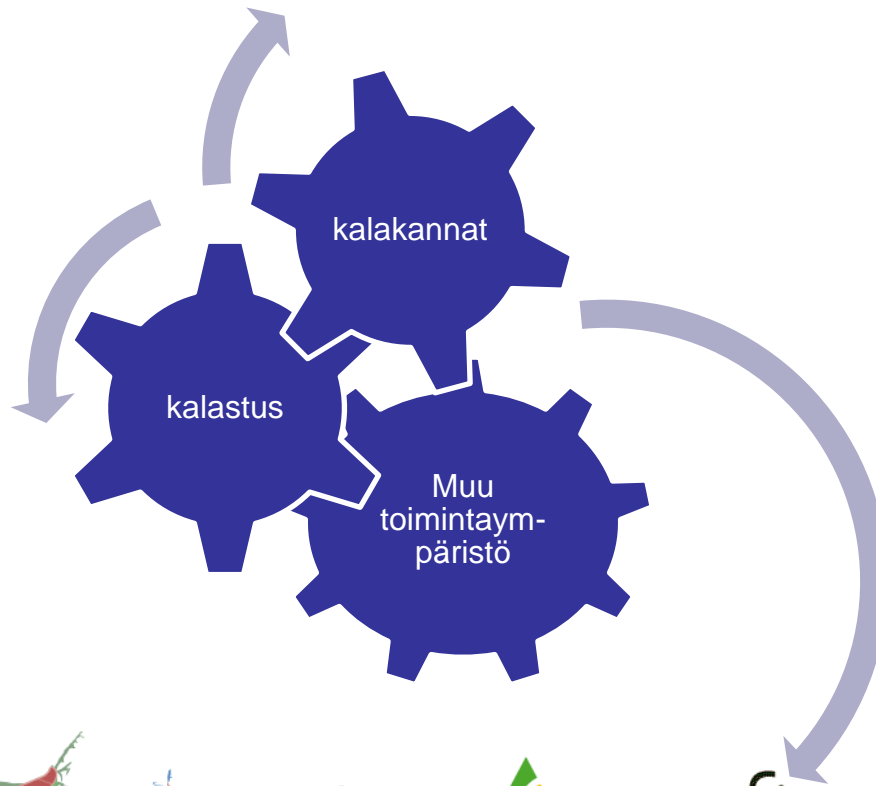
- Kalavesien hoito määritellään täysin uudella tavalla (säädelään kalastusta, ei hoideta seurausta vaan syytä)
- Suunnittelujärjestelmä jäsentyy kokonaisuudeksi, joka johtaa konkreettisiin toimenpiteisiin
- Rahoitusjärjestelmä palvelemaan kestävän kalastuksen hankkeita
 - ELY:ille mahdollisuus rahoittaa riittävän suuria hankkeita (nyt hankkeiden keskikoko 2000 € /hanke)
- Valvonta ja seuranta tehostuvat
- Kalastaja saa kalastusrajoituksista paremmin tietoa
- Kalastajat tavoitetaan tutkimusta varten (kalastajarekisteri)
- Alueellisia ongelmia voidaan ratkoa yhteistyöryhmissä

- Edessä todella työntäyteisiä kuukausia, jotta asetukset, ohjeet yms. ehditään tehdä ennen vuoden vaihdetta.

4.4.2014

Esityksen valmistelussa on nähty paljon vaivaa erilaisten intressien yhteensovittamiseksi ja nykyisen lain epäkohtien parantamiseksi

Kiitos !

ruokaa ja luonnonvaroja

